

**Eryci[i] Pvteani Pietatis Thavmata In Bernardi Bavhvsii[i]
è Societate Iesv Protevm Parthenivm**

Puteanus, Erycius

Antverpiæ, 1617

Δ. Venustas cum varietate, pretium cum mole comparatum: illud restrictum, hanc immensam esse. immensitatis modus & constitutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70659)

THAVMA Δ.

Venustas cum varietate, pretium cum mole comparatum: illud restrictum, hanc immensam esse: immensitatis modus & constitutio.

ATTAMEN & draco pulcher est, & panthera pulchra, & sus pulcher: acceptam à naturâ, imò à terrâ, formam gerunt. Homo, qui in draconem, pantheram, suem degenerat, pulcher non est: mentem, diuinæ particulam auræ, perverso viuendi more inquinat. Demus affectibus imagines; draco liuorem, panthera sæuitiam, sus immunditiem notabit; omnes terram. Sed è terrâ has Proteus Homericus formas sumit, ac deformis est: quippe

— δειχων, ἢ πειθαλις, ἠδὲ μέγας σὺς.
draco, panthera, & aperingens.

Parthenius verò pulcher, quia cælo vestitur: imò pulcher, quia Virginem refert, hæc cælestis est; quia Vatem, hic Virgineus. Quid? Versus & cælestis, & Virgineus est: mutat formam, & formæ pretium seruat. quod quàm difficile, Poëtarum filij sciunt. Etenim non vno siue vitiò, siue vulnere, venustas carminis violatur. E concinno hiulcum, è tenero asperum, è blando morosum reddes. Primum cum vèrborum structurâ negotium est; alterum, cum metri. Verba sinistro
nexu

nexu iugata, sententiæ inuoluunt lumen, & facilitatem impediunt. Metri aut maiestas celeritate, aut gratia lentitudine frangi solet, cùm aut Spondæus Dactyli, aut hic illius sedem implet. hinc ipsi versus partim Spondæici, in hoc quidem genere, partim Dactylici. In Proteo igitur suo vitauit utrosque non minùs prudens quàm pius vates, non minùs delicatus quàm felix. Iam non miror: Virginem alloquitur, Virginem laudat: amœnitate ridere Musam voluit, ac formosam esse.

Vox, & carmen inops, & acerba stridor auena
 eum sequatur, qui voluptatem laudaturus, fœdum vitii ingenium dedicat: Virginis Dotes nemo expressit, nemo exprimet, qui non Virgineus, purus, castus; talẽmque imagine versum, versu imaginem adornet. Bone Deus, quæ hîc miraculi moles, si numerus magis Encomiastæ nostro, quàm pulchritudo placuisset. Sed formosum priùs, deinde varium esse Proteum voluit. Variari, ut omnem indueret formam, quadragies millies & trecenties vices poterat: & nõnne miraculum clamas? sed millies, bis & vices, ut pulcher esset, ut Proteus esset, sensu & metro constaret. Carmen, non monstrum quaesitum est: non quoties transponi verba queant, sed quoties versum & encomium referant. Faciliùs verò, quoties transponi queant, quàm quo-

K ties

ties versum encomiumque referant, inuestiges. Arithmetica namque ratione varietas prompta est; pulchritudo non nisi molestissima laboris periodo habetur. Ostendo igitur quod facile est, nequis difficile arbitretur: tu quod difficile, experire, ne tamquam facile transeas. Octo in Proteo Bernardino voces sunt: tot numeri serie sua extendendi. Primum in secundum, secundum in tertium, & sic deinceps ducito: summa totam illam, sed non pulchram varietatem dabit. Etenim duæ voces duas tantum formas, tres verò, sex constituent; quatuor deinde, viginti quatuor; quinque, centum viginti; sex, septingentas viginti; septem, quinquies mille & quadraginta; octo denique, quadragies mille, trecentas viginti, formas non formas. At in millenario Proteo pulchritudinem paucitate Auctor ostendit, & pulchritudine paucitatem. Sic primum formauit versum, ut pari venustate omnes variaret, imaginis pretio æquato: sic varauit omnes, ut quem primum, quem vltimum dixeris, nescias; eiusdem omnes notæ putes. Quid etiam? putes mille viginti duos, vnum esse; vnum, mille viginti duos. Dubitare incipio, quis pater, aut primogenius: quis tam admirandâ metamorphosi subnatus. An & pius error est? meus est. Discrimen video, vbi nego. Pulchræ omnes Protei formæ; sed aliæ alijs pulchriores sunt. Hem, stellæ sunt, lumine & decore distant:

atque

IN PROTEVM PARTHENIVM. 75
atque hoc eodem discrimine tuæ, Virgo, Dotes
sunt; discrimine perfectæ. Aliæ alijs maiores, nul-
læ parvæ: aliæ aliis clariores, nullæ obscuræ. Et
varietatem Virginea venustas habet, sic venusta.

T H A V M A E.

*Mille versus vnus, & in vno. Proteus ornatus ca-
li, sed æternus, æternum quoque Auctorem facit:
pios omnes, sed auxilio Virginis: caelestes omnes,
quia caelestis ipse.*

VERSVS igitur mille quidem computo, sed
vnum cerno. In vno mille sunt: in mille
vnum. Vnum scribo, vt mille exhibeam: sed cælo
inscribo, quem terra non capit. Cælum tam pul-
chro pióque ornari versu debet, & cælo versus:
quippe cælo hic versus dignus, & versu cælum.
Ibi legi debet, vbi Virgo est, vbi stellæ sunt, &
fulgent; vbi Dotes Virginis, tamquam stellæ. Ver-
sus stellæ erunt, aut stellis inscribendi. Stellæ
erunt vt Dotes repræsentent Virginis, & Vatis
Pietatem. Sic verò in cælo Protei mysterium, &
BAVHVSI nomen erit; sed Deo, sed Virgini,
sed æternitati consecratum. Mittet suos quoque
radios in terram hoc mysterium, & hoc nomen,
& amorem Virginis in animis mortalium accen-
det. Legent omnes scriptas in sublimi Virginis
laudes, quia sublimes; & è terrâ ad cælum, à luto